

CASTELLÓ D'EMPÚRIES

(APUNTS HISTORICS)

(Continuació)

...golf els que des de les salines guiaven les carretes omplertes de sal, mercaders catalans que arribaven en famoses mules, negociants francesos, alguns dels quals compareixien armats i montats, jueus de la comarca amb la caputxa amb que es distingien... Tots barrejats amb la multitud de camperols i pastors, embolcallats en la polsaguera que aixecaven inquiet i nombrosos remats apartant-se de les pesades carretes lentament tirades per bous corpulents.

Les restes de les muralles que han respectat els segles i els homes, tenen quelcom de misterioses i molt de simbòliques, de sacerdotals quasi, presentant-se com l'emblema del poder comtal que les creà. Les seves pedres negreses i clivellades recorden dominacions i prestigis esfumats totalment, mentre les mutilacions i les profanacions produeixen un deix amarg i trist com el record de grandeses passades.

Severes com l'ascetisme monacal, invariables com les creences dels nostres avantpassats, fascinadores com les supersticions populars, rudes, fortes i vetustes com els segles en que foren creades...

IV

L'ESTANY

A una horeta de Castelló i en el camí que porta a Roses, es troben les restes avui quasi gens importants de l'immens estany mentat per tots els historiadors antics i moderns, i que uns sis segles enrera arribava fins a les immediacions de les muralles castellanines.

L'estany de Castelló era d'una singular grandiositat, segons uns de deu mil passes de circumferència, segons altres de molt més; i es troben particularíssimes notícies d'ell en un instrument del segle X, com també en un privilegi de Lluís Transmarí rei de França de l'any 953 (?) on es noten els límits d'aquest estany en la forma següent: •Exterminatur itaque